

Hunyadi Mátyás

1. A trónra kerülés körülményei

Hunyadi Mátyás, Hunyadi János kisebbik fia, 1458-ban került Magyarország trónjára. A trónválasztás különleges körülmények között zajlott: Mátyás akkor mindössze 15 éves volt, és a királyválasztó gyűlésen a jeges Duna jegén kiáltották ki királynak. Mátyás trónra kerülését jelentős legitimációs problémák övezték, mivel apja, Hunyadi János, bár jelentős hadvezér és az ország kormányzója volt, nem származott királyi családból. Mátyás hatalmát így sokan megkérdőjelezték, különösen a nemesség egyes csoportjai és a Habsburgok, akik maguk is igényt tartottak a magyar trónra.

Hunyadi Mátyást 1464. március 29-én koronázták meg Székesfehérváron, a Szent Koronával, ahogy azt a magyar törvények előírták. Ez a koronázás tette őt hivatalosan is Magyarország törvényes uralkodójává, mivel a korábbi törvénytelen koronázása (a Szent Korona hiányában) nem biztosított teljes legitimitást a számára.

2. Kezdeti időszak

Mátyás uralkodásának első éveiben kemény intézkedéseket hozott a hatalom megerősítésére és a belső ellenállás felszámolására.

- **A bárói elit elleni fellépés:**

Szilágyi Mihály, Mátyás nagybátyja, eleinte támogatta, de hatalmi törekvései miatt Mátyás kiszorította őt a politikából. Az oligarchák hatalmának megtörése érdekében központosított államigazgatást kezdett kiépíteni.

- **III. Frigyes legyőzése:**

1463-ban Mátyás megkötötte a **bécsújhelyi szerződést**, amely:

- a. Visszaszerezte a magyar Szent Koronát.
- b. Elismerte a Habsburgok trónigényét arra az esetre, ha Mátyásnak nem születne törvényes örököse.
- c. Megerősítette a magyar trón Mátyás általi birtoklását.

- **A koronázás:**

- 1464-ben a Szent Koronával szabályosan megkoronázták, amely megszilárdította uralmát.
- Ez lehetővé tette, hogy Mátyás teljes mértékben az állami reformokra és a külpolitikára összpontosítson.

uralkodásának kezdetét erőteljes központosítási törekvések jellemezték, amelyek révén növelni kívánta a királyi hatalmat. Mátyásnak számos belső összeesküvést is le kellett lepleznie, köztük saját környezetében is. A központosított hatalommal szemben álló nemesi ellenállást keményen megtörte, és hatalmát egyre inkább saját kezben összpontosította.

3. Gazdasági intézkedések

Hunyadi Mátyás egyik legjelentősebb eredménye a gazdasági reformok végrehajtása volt, különösen az 1467-es pénzügyi reform, amely alapvetően átalakította az ország gazdaságát. A reform célja az állam pénzügyi stabilitásának biztosítása és a központosított hatalom gazdasági alapjainak megteremtése volt.

- **1467-es pénzügyi reform:**

Független kincstartóság: A kincstartóságot függetlenítette a királyi tanácstól, és szakképzett hivatalnokok irányítása alá helyezte.

Új pénzügyi szervezet: Egységes pénzügyi adminisztrációt hozott létre.

Értéktálló pénz: Az állami pénzverés minőségének javítása stabilizálta az ország pénzügyi helyzetét.

- **Adóreformok:**

Füstpénz: A korábbi kapuadó helyett a lakosságszám alapján beszedett adót vezette be.

Rendkívüli hadiadó: Az állandó hadsereg fenntartására szolgált, és akár évente többször is beszedték.

Koronavám: A külkereskedelemből származó bevételek növekedtek.

Eredmények:

- Stabil és kiszámítható állami bevételek.
- A zsoldos hadsereg fenntartása.
- A katonai kiadások fedezetének biztosítása.

4. Birodalomépítés és külpolitika

Mátyás uralkodásának egyik fő célja a nyugati orientáció volt. Törekedett a német-római császári cím megszerzésére, amely révén a Hunyadi-dinasztiát az európai nagyhatalmi politikába kívánta integrálni. Bár ez a cél nem valósult meg, Mátyás jelentős katonai sikereket ért el.

- **Boroszlói győzelem (1474):** Mátyás seregei győzelmet arattak a lengyel-cseh koalíció fölött, megerősítve ezzel a magyar király hatalmát Közép-Európában.
- **Oszturák háborúk (1477-1487):** Mátyás konfliktusba keveredett III. Friggyessel az oszturák tartományok fölötti uralomért. 1485-ben elfoglalta Bécset, és két évig ott rendezte be udvarát, amelynek révén Magyarország Közép-Európa meghatározó hatalmává vált.

5. Mátyás király öröksége

Mátyás halála után, 1490-ben, uralkodása alatt elért eredményei – különösen a központosított államszervezet, a gazdasági reformok és a katonai sikerek – meghatározó örökséget jelentettek Magyarország számára. Azonban mivel nem hagyott maga után törvényes örökös, halálát követően az általa kiépített központosított rendszer gyorsan széthullott.